

“Qüestions com la independència s’han de resoldre consultant els ciutadans”

El vostre partit es diu **Alternativa de Govern**. A què vol ser alternativa?

—Alternativa al sistema polític actual que creiem que ha caducat. En són conscients els qui protagonitzen aquest sistema des de dins i n’és conscient molta gent que ha deixat de votar o s’incorpora al dret de vot i no l’exerceix perquè li fa fàstic. És una alternativa a una manera de governar i a una manera de fer política.

—On se situa ideològicament **Alternativa**?

—Aquest objectiu és tan transversal que no té color polític però, a més d’això, AG se subtitula “Liberals de Catalunya”. Vol ser un partit liberal que, des del punt de vista ideològic —si és que la ideologia va de dreta a esquerra— intentaria guarnir l’espai que considerem més desassistit, que és el centre. Això vol dir un partit liberal capaç d’evitar la temptació intervencionista de l’esquerra i la temptació insolidària, o de manca de justícia social, de la dreta tradicional. És el mateix paper que fa el liberalisme al Regne Unit o a Alemanya. Els liberals al Regne Unit han aconseguit el compromís de Cameron per canviar la llei electoral. Aquest seria un primer pas per a alliberar el sistema: alliberar el sistema polític, alliberar el sistema de finançament de partits dels grans ajuts que reben els qui són al Parlament i començar a fer sostenible el sistema econòmic i social.

—No ho és?

—Crec que l’estat del benestar, tal com és perfilat, és insostenible i acabarà fent un crac. S’ha de mirar amb els ulls dels qui el van inspirar: al capdavall, el liberalisme és el moviment que construeix Europa i fa que siguem això que som.

—Alertar del possible crac de l’estat del benestar és el primer pas per a desmuntar-lo?

JORDI PLAY

Montserrat Nebrera és portaveu —i molt probablement cap de llista— d’Alternativa de Govern - Liberals de Catalunya. La qui va ser número 2 de Josep Piqué al PP ara vol capgirar “el sistema” amb un partit fet a mida.

—No, no. Vol dir optimitzar-lo i fer-lo eficient. Vol dir preservar els serveis públics que són absolutament essencials i entendre que no tot servei públic ha de ser cobert per la funció pública. Hi ha moltes més maneres de fer-ho, algunes ja assajades a Europa, que, probablement, optimitzen els resultats. És retornar la capacitat de decisió a les persones, és retornar els diners a la gent i dir que les persones, quan tenen els diners a la butxaca, són més conscients de què costa guanyar-los i, per tant, de com s’han de gastar. Sóc de l’opinió —i a l’agrupació no hi ha cap dissen-

sió— que els quatre pilars de l’estat del benestar són grans conquestes des del punt de vista teòric, però si no s’optimitza i no se’n fa una gestió més eficient acabarà passant com passa amb la dependència, que s’ha desmantellat: el sistema de pensions ja diu tothom que està en crisi, el sistema sanitari no pot ser sostenible tal com l’hem plantejat i en el sistema educatiu és evident que la qualitat no funciona. Per tant, des del punt de vista de polítiques públiques, o pensem de quina manera pot ser més eficient i menys frívol o no ens en sortirem. A sobre tenim una administració

pública duplicada, reduplicada i moltes vegades sobrer.

—Quin país és el model on funcionaria el sistema polític que defen-seu?

—Des del punt de vista de sistema electoral i de finançament dels partits, l'ideal seria una barreja entre el Regne Unit, Alemanya i els Estats Units, per raons diverses. És evident que nosaltres no podem tenir un sistema de circumscripcions uninominals com els anglesos, però m'agrada que es comenci a fer veure que aquestes circumscripcions tenen una part injusta. El nombre de vots que va tenir el Partit Liberal al Regne Unit no està en relació amb el nombre de diputats que ha aconseguit, perquè és majoritari i només hi guanya un. Això té una tendència a esbiaixar la injustícia, de la mateixa manera que el sistema d'Hondt que tenim nosaltres.

—I del sistema nord-americà?

—Del sistema americà m'agrada molt aquesta necessitat continuada que tenen els presidents de reclamar dels seus congressistes la complicitat amb diverses mesures, perquè responen davant del territori, són diputats de territori i són propers a la gent que els ha votat. Tenen un manament moral.

Per contrapartida, m'agrada el sistema alemany perquè té totes dues coses: té partits, els partits tenen protagonisme, però també deixa un espai per a les llistes de representació territorial. És un sistema mixt. De la mateixa manera que jo, en l'avaluació dels meus alumnes, faig tota mena de proves (un examen tipus test, un cas pràctic, un comentari de text, una pregunta llarga) perquè cadascú, segons la seva manera de ser, reflecteixi què sap, en el sistema electoral passa igual: si som capaços de combinar dues o tres coses és molt més possible que les injustícies de cadascun dels sistemes electorals no apareguin.

—Els països que ens envolten tenen un sistema de partits polítics semblant.

—El sistema de partits polítics als EUA funciona de manera relativa —és clar que estan molt de temps en campanya i el president ara ja comença a demanar 5 euros a cada elector per a les properes eleccions—, però el partit té una importància menor. Compten

les persones, compten els candidats, compta la tasca feta al territori. I hi ha una estricta divisió de poders: els presidents del Tribunal Federal són per a tota la vida. Hi ha tot un seguit de coses que no depenen dels partits. Aquí els membres del Tribunal Constitucional els decideixen els partits —dos partits, de fet. Els membres del Consell General del Poder Judicial, també. Els membres del Tribunal de Comptes, també. El Defensor del Pueblo, també. Això és una broma? Als EUA, el partit existeix i té protagonisme durant la campanya perquè ha d'activar un seguit de mecanismes per crear els compromissaris, però després desapareix. I la democràcia interna no és que sigui òbvia, és que es televisa. Algú pot dir que han de tenir molts diners. Sí, és veritat...

—La introducció d'un partit com el seu seria impossible.

—Sí. Però és que no tindria sentit que als EUA existís Alternativa de Govern. AG vol un sistema d'aquesta mena.

—Bipartidista?

—No. Un sistema en què els partits tenen només el paper que els pertoca. Als EUA, com que hi ha tants milions de persones, és molt difícil que hi hagi més de dos partits.

—Les enquestes, de moment, no us donen cap diputat...

—No. Fa molt poc que ens hem presentat.

—Imaginem-vos que aconseguim representació, dos o tres diputats. Quina pressió pot fer Alternativa de Govern perquè es produeixin tots aquests canvis?

—Ningú no donava ni cinc pels Liberals quan Cameron i Brown van començar a barallar-se i ara han aconseguit el compromís de canviar la llei electoral. És un bon compromís perquè Alternativa parlés amb algú amb l'eventual representació parlamentària que obtingués. Es pot doblegar un sistema amb només pocs parlamentaris? Sí. Tenim exemples claríssims al conjunt de l'estat. Algú diu que això és mancat de legitimitat. Depèn de què se n'obtingui. Si un petit David pot vèncer un Goliat per una cosa justa, val la pena que ho faci. Si és per a un exercici de poder o per a obtenir beneficis per-

sonals, seria il·legítim per molt que el seu partit fos molt gran. Els liberals ho van aconseguir al Regne Unit. Per què tres diputats no poden ser decisius? Potser ho seran. I si no és ara, serà més endavant. El fet important és que sigui capaç, tota una comunitat política, de posar-se a caminar per canviar les coses. Els resultats no són tan importants. Potser el miracle pot arribar. Per què no? Si la gent està decidida i es posa a treballar, es pot fer fins i tot la muralla xinesa. La muralla xinesa existeix.

—Primera proposta del seu partit: "Eliminar les subvencions públiques als partits polítics." Això no deixaria la política en mans únicament dels rics?

—Tothom parla de limitar la campanya per estalviar, però ningú no deixa de cobrar els diners. La nostra primera promesa és que, si entrem al Parlament, aquells diners no els cobrarem. I són uns quants diners, eh!

—També vau ser part del sistema.

—Jo també n'he format part. Vaig ser número 2 del PP català. Jo hi tenia bons padrins, en aquell partit. He participat del sistema, amb les llistes tancades, amb les decisions fetes *manu militari*. Dic això que dic perquè n'he format part. Em vaig avorrir sobiranament al Parlament, perquè els parlamentaris no són lliures i responen als interessos dels partits —ni tan sols als dels qui els han votat, als dels partits. Però no pot ser que responguin a quatre capitosts que han estat elegits a la búlrgara.

—En l'eix nacional Alternativa és catalanista?

—Òbviament. Catalanista és una expressió que ha quedat buida de contingut. Què hauria de defensar a Catalunya? Els interessos dels flamencs? Però l'altre dia també vaig tenir una discussió sobre el terme *nacionalista*. Què és per a tu ser nacionalista?, demanava al meu interlocutor. "Vull el millor per Catalunya", deia ell. I jo també. "Que som una nació." Ser-ho o no ser-ho, què canvia? Una altra cosa és que em diguis que Catalunya ha d'anar separada d'Espanya. Aquesta és l'única discussió en què puc entrar. La resta em sembla absurd: evidentment que preferiré que Catalunya vagi millor que Aragó i que Espanya vagi millor que França; i la UE, millor que

“Evitarem la temptació intervencionista de l’esquerra i la insolidària, de manca de justícia social, de la dreta”

la resta dels grans blocs. Això és lògic. Respecte de la independència, aquest és l’únic eix en què la gent no es manifesta. Excepte els partits que diuen que volen fer un referèndum, els altres, res. Paraules i sopars de duro. Van tots de mentiders i els mentiders haurien d’anar a la presó.

—Imagineu-vos que sou decisius en una votació per un referèndum sobre la independència. Què voteu?

—S’ha d’explicar bé què és un referèndum, què es vota, en quines condicions s’ha d’anar. Crec que, si ets dins d’un sistema polític, has d’acceptar les regles del joc, però, com diu López Tena, aquestes regles són molt interpretables i hi ha escaletes per a interpretar moltes coses. Jo crec que és absolutament imprescindible que la unió —vull dir mantenir un estat gran i fort a Europa—, cosa que jo crec que és prioritària, s’ha de fer en llibertat. Sense la llibertat no vull cap unió. Llibertat significa també llibertat per a decidir on vols anar.

—Votaríeu a favor d’un referèndum?

—Si a mi em pregunten si aquestes qüestions s’han de resoldre consultant, jo crec que sí. Ja està bé d’etzibar un debat que permet a certes persones de mantenir el seu electorat. Hi ha partits que s’alimenten exclusivament d’aquesta confrontació, fins i tot els que diuen que se n’alimenten uns altres.

—Quins?

—S’han de resoldre. Alguns diuen que Esquerra i el PP es passen el dia discutint sobre això. I ells què ofereixen? Com es resolen aquestes coses? Parlant de manera informada i formada. No hi haurà llibertat política de cap comunitat política si no hi ha llibertat de criteri. Probablement també passa sobre el conjunt d’Espanya. No sobre si s’esmicolen parts d’Espanya, sinó sobre què vol ser. La nació espanyola és una nació en perpètua construcció. No s’ha acabat mai, perquè no ha en-

carat mai el veritable debat: s’hi han encarat amb por, amb prejudicis. I no és possible de reconsiderar la seva situació. Ara mateix és més fàcil que un dia Catalunya digui “adéu” i que la resta d’Espanya digui “adéu, que vagi bé”, que no pas que Espanya faci les reformes profundes que això requereix.

—Les reformes interiors d’Espanya?

—Les reformes interiors d’Espanya si volem que això continuï, perquè si no no continuarà. Ara el sistema polític europeu ja permet la dissensió i la separació, que abans es resolvia a trets, d’una altra manera. Abans subjectaven els fills a casa a cops de bastó. Ara ja no. Ara hi ha convenciment o no hi ha victòria. No s’hi val a dir simplement que la majoria no són independentistes. La cosa important és què són. Jo sé què sóc, però n’hi ha molts que no. Aquesta gent que no ho sap pot acabar essent independentista. Ningú no sap què significa la unió. No s’ha fet mai pedagogia. No s’ha treballat el respecte de la pluralitat. Tot això no s’ha fet i el resultat és aquest. O expliquem

que pot ser d’una altra manera i som capaços de convèncer tothom o això se n’anirà a fer punyetes. Jo ho viuré amb una preocupació des d’un punt de vista fàctic, estructural —crec que és millor tenir un estat fort a Europa—, però amb tota pau des del punt de vista de la meua cultura democràtica. Si qui governa —i els qui l’han elegit— no són capaços de fer els deures, mala sort. Ja ens trobarem.

—Alternativa vol traslladar-se a Madrid i presentar-se a unes eleccions estatals?

—Hi ha espai liberal a dojo i a tot arreu. I hi ha molta gent diferent interessada per aquest projecte a molts indrets. Jo m’he quedat parada. I a tot arreu explico les mateixes coses. Dic que no sóc independentista, però també que no pot ser la unió a qualsevol preu. I la gent que m’escolta, a qualsevol lloc, ho entén. I tothom està d’acord que primer s’han de fer els deures en uns altres nivells, com el d’aconseguir justícia i igualtat d’oportunitats en la contesa electoral. I molta gent entén que estariem molt millor si en moltes coses que no són serveis públics essencials, les decisions es prenguessin de manera particular i els diners fossin a la butxaca de la gent.

—Voleu traslladar AG a l’estat?

—No ho sé. Ara m’importa i m’ha mogut això que passa a Catalunya. M’agradaria que fóssim capaços de ser, amb això, un veritable fet diferencial, que diguessin: “En aquell raconet de la Mediterrània han estat capaços de fer una llei electoral com Déu mana; és menys frívol, amb menys cotxes oficials, amb menys pompa i ostentació; i la gent d’allà diu que els parlamentaris no cobren massa, sinó poc, perquè fan molta feina.”

M’agradaria que no hi hagués barricada. Per això dic que som al centre perquè a mi la barricada ideològica em va arrossegar, en algunes coses, quan era al PP. I aquests casos concrets en què em vaig deixar arrossegar ara em fan vergonya i penso: “Això no es podia dir així”, perquè al final acabes ofenent sentiments. Si la política no és l’art del bon govern, de cercar el bé comú, no serveix de res.

Àlex Milian